Dinsdag, 14 Juli 1942 DAGBLAD 59ste Jaargang, No. 3650

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags). Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel f. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1558. Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG. Spreekuur van de Redactie 16—18 uur. Bureaux: Conscientiesteeg 27—29. Adres Postbus 80, Willemstad. Uitgeefster: Paulus-drukkerij

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc 19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba: J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Nederland op invasie-leest geschoeid.

Grootste landing-manoeuvres in G. B. door Canadezen gehouden.

Vrij Frankrijk herdenkt Bastille Dag; De Gaulle spreekt.

ritse Vloot bombardeert Mersa Matruh.

oronesj - front door Nazies doorbroken.

DUITSE MAATREGELEN IN BEZET NEDERLAND.

J. Wes Gallagher seint uit Londen: De nazie militaire autoriteiten hebben Nederland „op invasie-leest geschoeid" en troffen defensieve voorbereidingen in België en Noord Frankrijk, terwijl de Britse pers weer riep om een tweede front om de critieke Russische situatie te verlichten.

Een zegsman van de Nederlandse Regering zeide, dat inlichtingen ontvangen werden, dat — na een rondreis van Maarschalk Gerd von Rundstedt — vele belangrijke militaire kantoren van de nazies in Den Haag verder naar het binnenland zijn overgebracht naar Hilversum en naar de Duitse grens. De zegsman zeide, dat het juiste aantal gijzelaars, dat genomen werd overeenkomstig de laatste orders van Von Rundstedt nog niet bekend is in Londen. Hij wees er echter op, dat 2000 vroegere Nederlandse leger-officieren deze lente zijn geïnterneerd en dat 460 gijzelaars door de Duitsers in Mei werden genomen.

Een Nederlander, die pas in Londen aankwam uit Nederland, zeide, dat vele nazie-families en hoge Duitse regerings-autoriteiten van de kustprovincies zijn verhuisd naar de provincies Drente en Overijsel langs de Duitse grens. Duitse kinderen zijn uit het Rijnland geëvacueerd. Hij zeide, dat de nazie-officieren, die patrouilles onderhouden in het kustgebied, gereed zijn voor een ogenblikkelijke ontruiming.

De Nederlander zeide, dat het reizen en baden langs het Kanaal beperkt is tot kleine gebieden, die zwaar gepatrouilleerd worden door Duitse soldaten.

De berichten, die Londen bereiken, verklaren, dat ook grote aantallen gijzelaars in België en Noord Frankrijk volgens opdracht van Von Rundstedt zijn genomen. De Belgische Regering ontving het nieuws, dat de Duitsers alle bouwwerken in België hebben stop gezet met uitzondering van het verwijden en plaveiden van de wegen, die leiden naar de kustgebieden, waarover gemotoriseerde divisies kunnen snellen in geval van nood. Uitrusting van de Belgische defensies in het Noorden, die door de Duitsers gebroken werden, zijn overgebracht naar de kustgebieden en drie defensielinies van de nazies strekken zich thans over een diepte van ongeveer 15 kilometer uit langs het Kanaal (Londen, (AP) 14,7).

CANADEZEN OEFENEN IN ENGELAND.

Ross Munro, een Canadese oorlogscorrespondent, seint van een Britse haven: De Canadese strijdkrachten in Engeland voltooiden de grootste manoeuvres over zee en met steun van vliegtuigen, welke ooit onder Britse vlag werden gehouden. De manoeuvres toonden aan hoe een invasie van het vasteland kon worden uitgevoerd.

Als correspondent met de Canadezen zag ik elke biezonderheid van de oefening. Zij was het meest indrukwekkende en aanmoedigende bewijs van de offensieve bedoelingen en de macht, welke ik zag sedert ik bijna twee jaren geleden naar Groot Britannië kwam. Het was een Canadese vertoning, doch voor de eerste maal gingen Luitenants en Sergeants van de Noordamerikaanse expeditiemacht in Noord Ierland met de strijders van het Dominion mee in hun wekenlange oefening van aanvallen op de Engelse kust.

Alles was stipt geheim en slechts 30 of 40 Commandanten sloegen de manoeuvres gade. Onder hen bevond zich Lord Louis de Mountbatten, het Hoofd van de Britse Commando's en Generale McNaughton, Commandant van het Canadese leger in Engeland.

Generaal Dwight D. Eisenhower, Commandant van de Noordamerikaanse strijdkrachten in het Europese krijgstoneel, bezocht het oefengebied en sprak met Noordamerikaanse leger- en marine-officieren, die zich daar als waarnemers bevonden.

Een reusachtige Armada van de Britse Marine koos verschillende malen zee, terwijl de Canadese strijdmacht oefeningen hield in ontzagwekkende omvang op zulke wijze als nodig zou zijn voor een invasie van de Lage Landen, Frankrijk of Noorwegen. (Met een Canadese aanvalsmacht in een Britse haven, (AP) 13,7).

QUATORZE JUILLET.

J. Wes Gallagher seint uit Londen: De Franse ondergrondse leiders, onversaagd door de hevige nieuwe verdrukking van de Gestapo, zullen Bastille Dag op Dinsdag vieren, terwijl Vrije Fransen over de gehele wereld de dag zullen gedenken door zich voor te bereiden op de dag waarop zij zullen helpen den Duitsen overweldiger te smijten uit hun land.

Generaal De Gaulle en de Franse ondergrondse organisaties deden een beroep op hun volgelingen om de Bastille Dag op Vichy-gebied te vieren door de driekleur uit te steken en het volkslied op straat te zingen. De vieringen worden niet aangemoedigd in bezet Frankrijk, gezien de gevaren die ermede gemoeid zijn.

Gedurende de laatste dertig dagen hebben de berichten uit bezet Frankrijk gemeld: 10 Duitsers werden gedood te Foutaine door handgranaten. Een krachtstation werd te Chambly opgeblazen. 400 Stakers in een munitie-fabriek nabij Lille werden verdreven door Duitse pantser-eenheden. Het stadhuis van Parijs, dat bezet was door Duitse autoriteiten, werd door een bom stukgeslagen. De Openbare Aanklager te Dijon werd door samenzweerders met een bom vermoord. Het Hoofdkwartier te Cannes van Doriots collaborationisten werd met een bom beschadigd. Het Bureau van de Franse Populaire Partij te Nantes werd door een bom verwoest.

Franse ondergrondse nieuwsbladen die Londen bereiken, geven thans geregelde communiqué's uit. De communiqué's zijn verdeeld overeenkomstig sectoren en de uitgifte in dezelfde bewoording in verschillende nieuwsbladen gaf te kennen, dat zij worden uitgegeven door een centraal hoofdkwartier, dat een groot netwerk ter beschikking heeft.

Een typisch communiqué luidt als volgt: „Franse front; Normandie sector:

Een bom werd geworpen naar een colonne van marcherende Duitse soldaten. Enkelen hunner werden gedood. 18 Duitse vrachtauto's werden in brand gezet. Een electrisch krachtstation werd gesaboteerd. Een politieman die de Duitsers hielp, werd dood gevonden. De Gestapo woonde zijn begrafenis bij. Een boer, die door de Duitsers geruïneerd werd, pleegde zelfmoord. Dit is verkeerd. Fransen moeten op nuttige wijze sterven".

Degaullisten hier zeggen, dat een krachtige Franse communistische steun wordt gezien achter de sabotage, doch de ondergrondse organisaties lopen van uiterst links tot Katholieke organisaties helemaal rechts.

Een zegsman zeide: „Deze cellen van weerstand hebben allemaal actieve en passieve elementen en naar gelang de Duitsers steeds brutaler worden, gaan velen van de passieve zijde over naar de actieve zijde."

De onthulling, dat Franse Commando-eenheden in Groot Britannië worden georganiseerd, deed een grote belangstelling ontstaan, omdat vele Commando-aanvallen gericht worden op de bezette zone (Londen, (AP) 13,7).

REDE VAN DE GAULLE.

Edwin Shanke seint uit Londen: De Gaulle zeide in een radio-rede tot Frankrijk, dat de viering van de Bastille-dag morgen in onbezet Frankrijk „zal betekenen, dat Frankrijk zich gereed maakt voor de dag der wrake wanneer het gehele land zal opstaan om den vijand te verdrijven en te straffen".

Hij zeide: „In de zogenaamde onbezette zone in Frankrijk zal elk huis getooid zijn met de driekleur. In elke stad, in elk dorp, zullen Franse mannen en vrouwen lopen langs een aangewezen plek. Overal zal de Marseillaise weerklinken en opstijgen uit de harten van het volk en tranen in zijn ogen brengen".

De Gaulle zeide, dat de demonstraties zullen aantonen, dat „Frankrijk voortleeft niettegenstaande de invasie-tyrannie. Zij zullen er een teken van zijn, dat Frankrijk zich gereed maakt, dat het heimelijk de kracht verzamelt voor de dag der wrake. Wanneer de Duitsers terugvallen, de Geallieerden zich op ons grondgebied bevinden en de verraders opzij geslagen zijn, zal het gehele land opstaan om den vijand te verdrijven en te straffen. De vlaggen betekenen trots, de processies hoop, de Marseillaise furie. Wij nebben nodig en wij hebben nog steeds trots, hoop en furie. Dit zal morgen duidelijk worden gemaakt". (Londen, (AP) 13,7).

Het nieuws van vandaag.

Bastille Dag. Zo wordt de dag van vandaag genoemd, de dag waarop de Fransen gewoon waren grote feesten te organiseren uit blijdschap voor de verkregen rechten van Liberté, Egalité en Fraternité. Want op deze dag in het jaar 1789 bestormde het gepeupel van Parijs de beruchte Bastille, het symbool van het despotisme, waaronder het Franse volk toen gebukt ging. Het was het begin van de Revolutie.

Op deze dag echter zal in Frankrijk het volk niet blij zijn als weleer, omdat het weer gebukt gaat onder de tyrannie, thans niet van een eigen vorst of régime maar van een vreemden veroveraar, die niet alleen de opstandigen ter dood laat brengen maar zelfs hun familieleden en anderen, die geheel onschuldig zijn.

Buiten Frankrijk, overal op de wereld verspreid, zijn er echter nog Fransen. Zij noemen zich Vrije Fransen omdat zij niet in het gareel van de Gestapo behoeven te lopen. In Londen sprak gisteren hun Leider, die zijn landgenoten in de onbezette zone aanspoorde de vlaggen uit te steken en de Marseillaise op straat te zingen.

„Deze demonstraties" — zo zeide Charles de Gaulle — „zullen tonen, dat Frankrijk voortleeft niettegenstaande de invasie-tyrannie. Zij zullen betekenen, dat Frankrijk zich heimelijk gereed maakt voor de dag der wrake". De Gaulle's woorden staan op blz. 1.

Heden paradeerden de Vrije Franse strijdkrachten door Londens straten, enthousiast toegejuicht door de Britse Geallieerden. Zij vormen la France Combattante, het Strijdende Frankrijk, zoals zij zich thans noemen, het Frankrijk, dat den vijand zal verdrijven uit het Vaderland en hem zal straffen voor zijn misdaden.

Grote manoeuvres worden intussen gehouden in Groot Britannië. Het zijn de grootste oefeningen, die ooit onder Britse vlag gehouden zijn. De Canadezen maken zich gereed voor de dag der invasie om tot de eersten te behoren, die voet aan wal zullen zetten in het geknechte Europa (blz. 1). Zij maken zich klaar voor de opening van het tweede front om Rusland te hulp te snellen, dat door de nazie-barbaren verder onder de voet gelopen wordt. Nu was er een doorbraak aan het Voronesj-front, terwijl ook verder naar het Zuiden de Duitse opmars verder voortgang heeft (blz. 3).

WELKOM.

Voor het eerst in de geschiedenis zal hedenmiddag Hato de plaats zijn, waar een nieuw benoemde Gouverneur van Curaçao voet op Nederlandse grond zet, na 792 dagen in ballingschap te hebben doorgebracht en na een korte wijle op de Vaderlandse grond van Aruba te hebben doorgebracht.

Voor het eerst ook in de geschiedenis zal de nieuwe Gouverneur niet uit het moederland komen, doch door een regering in ballingschap met deze hoge waardigheid zijn bekleed.

Voor het eerst in de geschiedenis nogmaals zal de nieuw benoemde alhier aankomen, terwijl zijn voorganger nog in de volheid van Zijn bestuursmacht binnen de grenzen van ons gebiedsdeel aanwezig is.

Een jonge kracht, een zeer jonge kracht (41 jaar), zal morgen het Bestuur over ons gebiedsdeel aanvaarden, een taak, die des te zwaarder zal zijn, omdat de nieuw benoemde nimmer in bestuursfuncties werkzaam was, en ons gebiedsdeel als deel des Koninkrijks in oorlog is. Een taak evenwel, die verlicht zal worden, omdat ieder weet, dat Dr. Piet A. Kasteel zich alhier van zijn taak zal kwijten na voorbereiding in gebed en in vertrouwen op de bijstand van den Almachtigen God.

Deze bijstand afsmeken voor hem, die morgen de Landvoogdij zal aanvaarden, is het welkom, dat wij bij dezen aan Dr. Piet A. Kasteel bij zijn aankomst alhier toeroepen.

KIJK UIT, LAVAL!

Marcel Déat, een van Lavals eigen pro-as vrienden, waarschuwde hem: „Pas op Pierre Laval. Je bent vreselijk alleen".

Sprekende voor een massa-vergadering van de Nationale Populaire Vergadering gisterenavond in Parijs, zeide Déat: „Je wordt overal aangevallen; je regering wordt bedreigd. Frankrijk heeft haar tot het laatst nodig en wij zijn vol angst als wij de geduchte zwermen van de strijdkrachten van de tegenpartij zien, een groeiende golf van leugens, lasteringen en weefselen van misdadige samenzweringen. Kijk uit Pierre Laval! Rechts en links, overal omringen ze jou".

Déat deed een oproep voor de formatie van een officiële enkele politieke partij (Vichy, (AP) 13,7).

VIJFDE ZITTING.

De militaire berechting van de acht nazie-saboteurs, die onlangs van duikboten geland zijn, hield haar vijfde zitting. Geen biezonderheden werden gepubliceerd (Washington, (AP) 13,7).

NOG 14 SPIONNEN GEARRESTEERD.

Procureur Generaal Biddle maakte de arrestatie van 14 personen bekend, die in verbinding zouden hebben gestaan met de 8 nazies, die thans door een Militaire Commissie berecht worden. Biddle zeide, dat zich onder de groep vier vrouwen bevonden. Hij zeide, dat de gearresteerden in „ogenblikkelijk contact" stonden met de Duitse agenten, die de vorige maand van Duitse duikboten aan land kwamen. Het Federale Bureau van Onderzoek, dat de 8 saboteurs arresteerde, arresteerde ook de 14 verdachte medeplichtigen.

J. Edgar Hoover, Directeur van het Federale Bureau van Onderzoek, zeide, dat het bekend is, dat „particulieren onderdak hebben verschaft aan de saboteurs na hun aankomst in New York en Chicago en hun hulp hebben geboden, welke de buitenlandse agenten zou hebben geholpen in hun sabotage-activiteiten in de Verenigde Staten (Washington, (AP) 13,7).

3 GEALLIEERDE SCHEPEN IN DE ST. LAWRENCE RIVIER TOT ZINKEN GEBRACHT.

De Canadese Minister van Marine Angus MacDonald maakte in het Lagerhuis bekend, dat 3 schepen van de Verenigde Landen ongeveer een week geleden in de St. Lawrence rivier getorpedeerd en tot zinken gebracht werden (Ottawa, (AP) 13,7).

Wat is een Gouverneur van Curaçao?

De Gouverneur Regeert niet, maar Bestuurt.

De Gouverneur is voor de gehele Bestuurstaak verantwoordelijk, terwijl zijn Adviseurs, zijn hoofdambtenaren zelfs de schijn van zelfstandigheid missen.

De verhouding van Gouverneur tussen Opperbestuur en Staten.

RAAD VAN BESTUUR STAAT LOS VAN BESTUUR EN STATEN

LANDVOOGD IS „COMMANDEUR OUER CRIJCHSVOLK".

Godsdienstige wrijvingen en achterstelling van Katholieken heeft men hier altoos gehad.

In het bestuur van Curaçao, beginnende met den eersten directeur van ons eiland, Johannes van Walbeeck (1634), tot morgen opnieuw beginnende met den nieuw benoemden Gouverneur van het staatsdeel Curaçao, weerspiegelt en herhalen zich, het beleid en de lotgevallen der moederlandse regering.

Johannes van Walbeeck kreeg van de Staten-Generaal en van de XIX (bestuurders van de eerste Westindische Compagnie), commissies en instructies „als directeur ouer onse saecken op de voorsz. schepen ende plaetsen als vooren, om op de verseeckeringe van den lande, fortresse ende plaetse, van onsent wegen, aldaer te houden, ordre te stellen; alle saecken, soo den handel, policie ende justitie als oorloge te water ende te lande, met advys van onsen commandeur ouer crijchsvolk ende andere persoonen, die wij geraden vinden mochten daar noch bij te voegen, te helpen dirigeren, ende alles tot dienst ende weerstandt van de generale Compagnie in goede ordre te houden; recht ende justitie te administreren, soo int criminele, civil als militair, ende voorts alles te doen, sijn ampt ende officie aengaende, volgens de instructie hen alrede gegeven ende noch te geven, dat een goet ende getrouw directeur gehouden is te doen, op den eedt bij hem aen handen van den presiderende in onse vergaderinge gedaen."

De eeuwen keren om. De nieuwe Gouverneur komt, na honderden jaren evolutie, om alles tot dienst en weerstand van een Nederlands Koninkrijk „in goede ordre" te houden.

De taak van den directeur of gouverneur, gesteund door de „bediendens" der Westindische Compagnie, was aanvankelijk: het kostbaar verfhout en zout voor de Compagnie te bemachtigen, afbreuk aan den vijand en zijn handel te doen, in samenwerking met de geallieerden der 7 Verenigde Provinciën.

Gouverneur Dr. Piet Kasteel zal bevorderen, dat de kostbare petroleum voor Nederlands bevrijding geleverd worde en, zoveel als in zijn vermogen ligt, de vijandelijke strijdkrachten helpen bestrijden in samenwerking met de democratische mogendheden.

Den directeur der Westindische Compagnie stonden slechts ter zijde, enkele „bediendens" der Compagnie.

Heden staat een geheel volk, met alle organen van een geordende maatschappij, den nieuwen gouverneur ter zijde.

Krachtig bestuur bij huidige Staatsregeling onmogelijk.

Met dit volk zal hij moeten werken. Maar de Staatsregeling, waarin zijn bevoegdheden en verplichtingen zijn omschreven, heeft op de schouders van den bestuurder een zware en ingewikkelde taak gelegd. Door de verantwoordelijkheid voor het gehele bestuur van het gehele staatsdeel tot in de onderdelen op den Gouverneur te laden, heeft onze fundamentele wet de fundamentele fout gemaakt, des bestuurders moeilijkheden tot in het oneindige te vermenigvuldigen.

De verspreide ligging der eilanden, de verschillende samenstelling der bevolking, der internationale sfeer, zijn ernstige redenen om door deconcentratie van bestuur en wetgeving, de taak van den Gouverneur te vereenvoudigen, **opdat hij zijn volle aandacht kan wijden aan de grote lijnen van het algemeen beleid.**

Zelfs de geringe eilandsgewijze bestuursdecentralisatie, die bestond onder het Regerings-Reglement van 1865, is verdwenen in afwachting van de nieuwe regeling, wel is waar imperatief bij de Staatsregeling voorgesteld. Dit gebrek aan deconcentratie vormt een der ernstige moeilijkheden voor een krachtig bewind.

Het ideaal, dat de Gouverneur regere, nog niet bereikt.

Om de moeilijkheden, die een strenge centralisatie van het inwendig bestuur met zich mede brengt, goed te begrijpen, moet men voor ogen houden, dat de Gouverneur van Curaçao geen regeermacht heeft. Bij de tot stand koming van art. 29 van het Regerings Reglement 1865 werd aanvankelijk in plaats van de huidige redactie: „De gouverneur bestuurt met inachtneming van de voorschriften dezer wet, in naam en als vertegenwoordiger des Konings de kolonie en is aldaar met uitvoerende magt bekleed", voorgesteld „De gouverneur voert...... etc, de regering over de kolonie enz".

Bij de beraadslaging in de Tweede Kamer, heeft men van den Gouveneur gezegd: „il ne règne pas" (hij oefent de regering uit, maar regeert daarom niet").

Bij amendement werd het woord bestuur in ons Regerings Regiement binnengeleid en in de Staatsregeling overgenomen. De oude ruime term: regering (volle overheidsgezag), is van de baan, voor wat betreft de bestuursfunctie van den Gouverneur.

Het woord is echter blijven staan in artikel 2 en in de benaming der wet, totdat de Staatsregeling algehele schoonmaak maakte. Een verwarde geschiedenis, maar tekenend.

Betekenis heeft de verandering van terminologie echter niet. De directe bevoegdheden van het opperbestuur in Curaçaose aangelegenheden waren zo groot, dat de Koning onder het Regerings-reglement van 1865 practisch bij Koninklijk Besluit Curaçao kon regeren. Toen echter het ontwerp-staatsregeling ingediend werd, leek het een ogenblik, of de Gouverneurs van Curaçao en Suriname iets vrijer zouden staan.

De bepaling van artikel I Indische Staatsregeling: dat de Gouverneur-Generaal met inachtneming van 's Konings aanwijzingen moest regeren,

werd in de ontwerpen Curaçaose en Surinaamse Staatsregeling aanvankelijk niet opgenomen. Een opmerking van de Tweede Kamer, dat deze afwijking kan leiden tot de opvatting, dat de Gouverneurs van Suriname en Curaçao een grotere zelfstandigheid genieten en minder gebonden zijn dan de Gouverneur-Generaal van Nederlands Indië, beantwoordde de minister, dat het om het even is of die bepaling in de Staatsregeling opgenomen wordt of niet. „De Landvoogd zal immers wel degelijk daarmede rekening moeten houden". Het eind van het liedje was, dat de beperkende bepaling toch in artikel 29 werd opgenomen.

Doordat er van deconcentratie van bestuur en wetgeving voorshands geen sprake is, werkt artikel 29 Staatsregeling dus in ons bestuur en wetgeving in alle onderdelen door, en beperkt het Opperbestuur zich in werkelijkheid niet tot datgene, wat in de Memorie van Antwoord op de Staatsregeling is gezegd. Inperking van de bevoegdheden van het Opperbestuur op wetgevend gebied heeft in werkelijkheid niet plaats.

Gouverneur en Ambtenaren.

Hoe de Staatsregeling de zaak verward heeft, blijkt voor de zoveelste maal, wanneer zij meent, dat de bestuursmacht van den Gouverneur versterkt wordt door zelfs de schijn van zelfstandigheid aan den administrateur van Financiën en den Procureur-Generaal te ontnemen. **De Staatsregeling wil van enige zelfstandigheid van hoofdambtenaren niet weten.** De benoeming zal door den Gouverneur moeten geschieden en niet meer door den Kroon, en de Tweede Kamer doet dapper mee: „Bovendien" zegt het Voorlopig Verslag, „zijn de communicatie-middelen met het moederland tegenwoordig van dien aard, dat aan het instandhouden van een van den Gouverneur onafhankelijke positie voor geen enkelen functionaris meer behoefte bestaat".

De Voorzitter en de Onder-Voorzitter van de Staten zullen dan ook voortaan door den Gouverneur benoemd worden, alsmede de 5 niet gekozen leden, alles ter versterking van de positie van den Gouverneur.

De zelfstandigheid der ambtenaren, waaraan Curaçao behoefte heeft, werd krachtig geweerd. De Gouverneur heeft in de hoofdambtenaren niet: zelfstandige bestuursambtenaren, maar ambtenaren, die niet meer verantwoordelijkheid hebben, dan voor de uitoefening van hun functie, zoals ieder andere.

Een systeem, dat uit de tijd is.

De positie van den Gouverneur ware versterkt, indien de departementshoofden voor de gemeenschap, waarvoor zij moeten werken, verantwoordelijk gesteld konden worden door de controlerende volksvertegenwoordiging. Nu is alleen de Gouverneur verantwoordelijk voor de gehele bestuurszaak, terwijl niemand in de practijk die verantwoordelijkheid meedraagt.

De verhouding van Gouverneur en departementshoofden is in ons bestuursstelsel er een van vertrouwen, meer niet.

De Gouverneur moet, daar hij immers nooit alle diensten kan controleren, kunnen afgaan op de adviezen van de departementshoofden. Waar — om een of andere reden — dat vertrouwen niet bestaat of bestaan kan, zal de Gouverneur zijn advies betreffende die tak van dienst moeilijk kunnen krijgen. Dit stelsel van onderling vertrouwen is uit de tijd. De tegenwoordige tijden eisen méér, eisen verantwoordelijkheid in Bestuur of medebestuur, verantwoordelijkheid, die afgedwongen kan worden.

Alleen de Raad van Bestuur staat den Gouverneur ter zijde en dit instituut schreeuwt om herziening.

Door gemis aan deconcentratie, en politieke verantwoordelijkheid van departementshoofden, staat de Gouverneur alleen in zijn omvangrijke en gewichtige taak de behartiging der inwendige aangelegenheden van Curaçao, slechts ter zijde gestaan door een, door den Koning benoemde, Raad van Bestuur, waarvan de leden, naast hun persoonlijke werkzaamheden, als neventaak — immers onbezoldigd — hebben: hem in Bestuurszaken van advies te dienen. Dit instituut in zijn huidige vorm schreeuwt om herziening. Naar zekere evenredigheid uit de bevolking gekozen, los van elk verband met Bestuur en Staten, kunnen de geheime adviezen den Gouverneur voor ernstige problemen stellen.

Het zelfbestuur van Curaçao oefent de Gouverneur uit door zijn ambtenaren, die hij naar verkiezen in departementen kan onderbrengen en van wie hij de rechtspositie regelt.

Het aandeel des Gouverneurs in het zelfbestuur en de autonomie van het gebiedsdeel.

Dit zelfbestuur omvat de afkondiging en uitvoering van wetten, algemene maatregelen van bestuur en landsverordeningen, en verder alles wat de uitvoerende macht daartoe nodig acht.

Niet alleen als uitvoerende macht, het zelfbestuur uitoefenende, maar ook in de autonomie van Curaçao, heeft hij een groot aandeel. Alle regelingen de inwendige aangelegenheden van Curaçao betreffende, kunnen, behoudens een enkele geval aan den Koning voorbehouden, door het wetgevend orgaan van Curaçao, **Gouverneur en Staten,** gemaakt worden.

Naast, doch niet tegenover de macht van den Gouverneur van Curaçao, staat de onafhankelijke macht van de Staten.

Zij hebben grote bevoegdheden, want in laatste instantie moeten zij de gelden voteren, die voor de uitvoering van alle wettelijke regelingen, voor het zelfbestuur van Curaçao, gevraagd worden. In het artikel over de Staten van Curaçao in „Dagblad Amigoe di Curaçao" van 17 April jl., zijn deze bevoegdheden uiteengezet.

Hier dient slechts te worden opgemerkt, dat de samenwerking van de Staten een vereiste is voor het welslagen van het bestuursbeleid. In het verleden hebben de Staten van hun grote belangstelling en hun bereidwilligheid tot samenwerking genoeg blijken gegeven, om de verwachting uit te spreken, dat de nieuwe Gouverneur dezelfde medewerking in het belang van Curaçao zal verkrijgen.

De positie van den Gouverneur, tussen het opperbestuur van de Staat en de Staten van het gebiedsdeel, is subtiel. Hij zal de blik gevestigd moeten houden op wijde horizonten, terwijl hij de dagelijkse zaken moet afhandelen naar plaatselijke behoeften.

Grote bevoegdheden van den Gouverneur in oorlogstijd.

De bevoegdheden van den Gouverneur in oorlogstijd zijn buitengewoon groot, en in de Staatsregeling soepel geregeld.

Maar de elasticiteit van de Staatsregeling wordt beperkt door de werkelijkheid. Uiteraard is zijn voornaamste verplichting het gebiedsdeel te verdedigen. Hij heeft het opperbevel over de in Curaçao aanwezige krijgsmacht. Hij beschikt over de strijdkrachten. Hij kan bevelhebbers en officieren schorsen. Maar oefent het opperbevel over de in Curaçao dienstdoende zee- en landmacht niet uit, dan behoudens haar administratieve betrekkingen tot de ministeriële departementen en overeenkomstig de biezondere beschikkingen des konings, zegt de Staatsregeling. D.w.z. dat de actieve leiding berust bij den Algemeen Militair Commandant.

Gedurende de oorlog kan hij alle maatregelen nemen, die noodzakelijk zijn, hij kan de staat van oorlog of beleg afkondigen en is dan bevoegd te bepalen, welke civiele autoriteiten opgeheven worden, welke bevoegdheden dezer autoriteiten door militaire worden overgenomen; kortom hij kan dan alles doen wat nodig is om Curaçao te verdedigen. De mening, dat de Gouverneur gedurende de staat van beleg niet aan wettelijke regelingen gebonden is, is natuurlijk averechts. In tijd van oorlog kan hij het land op voet van oorlog brengen en heeft daarvoor grote bevoegdheden. Dat hij daarvan gebruik zal maken, kondigt hij aan, door de staat van beleg af te kondigen. Hij kan dan bepalingen van de wet op de staatsinrichting ter zijde stellen; de Staatsregeling zèlf kan hij natuurlijk ook in oorlogstijd niet afschaffen.

Behalve de buitengewone bevoegdheden in tijden van oorlog, heeft de Gouverneur ook de abnormale bevoegdheden in gevallen van dringende omstandigheden, die wij in het bovengenoemde artikel over de Staten mede besproken zijn, waarnaar wij mogen verwijzen teneinde niet in herhaling te vallen.

Verantwoordelijkheid van den Gouverneur.

Tenslotte stelt de Staatsregeling den Gouverneur verantwoordelijk voor zijn bestuurshandelingen. De verantwoordelijkheid van den Gouverneur voor zijn bestuur, zoals in de Staatsregeling geregeld, is geen politieke verantwoordelijkheid. In zoverre de Gouverneur voor bestuurshandelingen, die niet vallen onder de strafrechtelijke verantwoordelijkheid voor de nakoming van wettelijke voorgeschreven formaliteiten, verantwoordelijk gesteld kan worden, is een zaak van het opperbestuur dat den Gouverneur benoemt, bezoldigt en ontslaat. Een dode letter is, de financiële verantwoordelijkheid voor het bestuur der geldmiddelen en domeinen.

Wanneer wij deze uitermate, ingewikkelde, halfslachtige regeling van de positie van onzen landvoogd overdenken, dan vragen wij ons af, welke eisen stelt de Staatsregeling voor de benoeming van den Gouverneur. En dan is de Staatsregeling een enkele keer wijs.

Iedere Nederlander **of Curaçaoënaar** kan tot deze hoge waardigheid geroepen worden, mits de Kroon vertrouwen hebbe in zijn bekwaamheid en trouw. De Staatsregeling stelt slechts één eis: de leeftijd van 30 jaren.

Nadat de Gouverneur, in handen van de Koningin of daartoe aangewezen autoriteiten, de voorgeschreven eed afgelegd heeft, aanvaardt hij het bestuur door overlegging in een plechtige vergadering der Staten van een acte van zijn benoeming en het proces-verbaal van zijn eedsaflegging. Een proclamatie brengt ter kennis van de ingezetenen, dat het nieuwe bestuur is aangevangen.

Een G.G. voor de Benedenwinden van 1815 — 1828.

Even gaan onze gedachten terug in de geschiedenis van Curaçao. Wij weten het:

Het bestuur over Curaçao in handen van directeuren, gezaghebbers of Gouverneurs onder de Westindische Compagnie. Van 1815 tot 1828 met Aruba en Bonaire in handen van een Gouverneur-Generaal; van 1828 tot 1845 met Suriname en de andere eilanden onder een Gouverneur-Generaal zetelende te Paramaribo en sedert 1845 weer (gelukkig) los van Suriname met de andere eilanden onder een Gouverneur, — is voor de landvoogden bijna altijd een bron van teleurstellingen geweest. De directeuren van de Westindische Compagnie lagen voortdurend met de burgerij overhoop, terwijl de ligging, de handel en kaapvaart, Curaçao telkens in grote moeilijkheden bracht.

Van Walbeeck en commandeur Le Grand hebben er zelfs ernstig over nagedacht, het eiland te verlaten en hun rapporten aan de Westindische Compagnie waren biezonder ongunstig. Dank zij der actieve Kamer van Amsterdam, die op de bezetting stond, bleef Curaçao voor de Westindische Compagnie behouden.

De kolonie heeft de binnenlandse moeilijkheden, de dreigende en werkelijke invasies van Spanjaarden en Fransen overleefd, maar de directeuren hebben dikwijls het loodje moeten leggen.

Gouverneur **Doncker** (1673) is belasterd, dat hij het eiland aan de Fransen had overgegeven; directeur **Liebergen** (1679) zou steekpenningen hebben ontvangen en zich ten koste van de Compagnie hebben verrijkt. **Willem Kerkrinck** (1686) lag met Jacob van Oldenburg, kapitein-luitenant der troepen overhoop en moest aan de bewindhebbers vragen „of de Heren hem toch van dien gek willen verlossen." (Wie van deze wederwaardigheden en teleurstellingen van de oude directeuren verder wil horen, sla zijn Hamelberg op: het is leerrijk.)

Ook de Gouverneur-Generaal over Curaçao, Bonaire en Aruba had het niet gemakkelijk; godsdienstige wrijvingen en ruzies met de burgerwacht waren aan de orde van de dag, terwijl het Bestuur onder den Gouverneur-Generaal Van den Bosch te Paramaribo nog een moeilijkheid méér met zich brengt, namelijk: wrijving tussen den gezaghebber **hier** en den Gouverneur Generaal **daar.**

Onderhorigheid aan den Gouverneur van Suriname stond aan onze ontwikkeling in de weg.

De onderhorigheid aan den Gouververneur van Suriname was in de geschiedenis van Curaçao één van de meest funeste maatregelen, daar deze onderschikking der vrije ontwikkeling van Curaçao in de weg stond en het direct contact met het Moederland verbroken had.

Onder alle Gouverneurs waren er moeilijkheden.

Na 1845 bleef het bestuur moeilijk De achterstelling van de katholieken leidde tot ernstige moeilijkheden. De Rouville (1866) ondervond moeilijkheden met uitgeweken vreemdelingen en kreeg een berisping uit Nederland. Nog altijd worden opwindende verhalen verteld over de verschillen tussen den volksvriend Sassen en Gouverneur Wagner. Gouverneur (philanthroop) Barge (1890) en Van Beek en Donk (1901 en 1904) hebben gewerkt en geleden en hebben grote teleurstellingen gehad. De conflicten met de Koloniale Raad moesten onder Barge telkens in Nederland beslist worden.

Indien de helft van de plannen van deze Gouverneurs verwezenlijkt had kunnen worden, Curaçao zou naast de petroleum-industrie óók nog van een krachtige landbouw, visserij en ontwikkelde industrie in het klein voordelen hebben.

Terwijl onze gedachten gingen over de bestuursmoeilijkheden, die ontstaan tengevolge van de ingewikkelde structuur van bevolking, ligging, beperkte mogelijkheden van het land en een veraf centraal Opperbestuur, hebben wij enkele der vorige bestuurders van Curaçao in herinnering gebracht en sluiten onze gedachten met den groten Helfrich (1919 —'21), één der besten en meest teleurgestelden.

De Nieuwe Gouverneur.

Mogen den nieuwen Gouverneur de teleurstellingen, die het gevolg zijn van conflicten met de burgerij, van een verouderd bestuursstelsel en een strenge centralisatie in het opperbestuur, gespaard blijven, in het belang van Curaçao en van het moederland, waarvan Curaçao een integrerend deel vormt.

In het bestuur van dezen Gouverneur herhaalt zich thans niet meer het beleid der regering in het moederland. Nederland maakt nu niet meer de geschiedenis van Curaçao, **maar het Curaçaos bestuur zet de geschiedenis van het democratisch moederland in ons Curaçao voort** en helpt het lot van het moederland keren.

Voortbouwende op de nieuwe grondslagen, waarop het gemeenschapsleven gedurende de ambtsperiode van den scheidenden bestuurder opnieuw is opgetrokken, waarin voor het Curaçaose volk wijdere horizonten zijn geschapen, zal de blik nu gaan over de oceanen naar het Rijk in Europa.

Justitie in Curaçao en het Curaçaos oorlogsrecht waarborgt de justitie in het moederland.

Handel, Nijverheid en Industrie stellen ons in staat de Staatsregering te steunen in de noden van het ogenbik.

De nieuwe maatschappelijke orde, opgebouwd door nieuwe sociale wetgeving, opgebouwd in nauwelijks zes jaren, beveiligt onze gemeenschap en stelt haar in staat, grotere energie te geven voor het grote werk der bevrijding.

De moeilijkheden van het Curaçaos bestuur zijn niet zozeer die, ener slecht geordende samenleving, zijn niet meer die, ener in godsdiensttwisten verkerende bevolking, of die, welke voortvloeien uit heterogene opvatting van bestuur en bevolking.

Deze moeilijkheden zijn, zo niet geheel, dan toch voor het grootste gedeelte overwonnen en het einddoel is in zicht: de doelbewuste en uiteindelijke bevestiging dezer tropische gemeenschap der Nederlandse volken.

In de tegenwoordige harde tijden van wereldverschuivingen, is opbouw van het vertrouwen tussen volk en bestuurder, het bewust uitdragen van ons Nederlanderschap, onze hoogste nationale roeping. Al levert Curaçao het tastbaar en zichtbaar bewijs van zijn verknochtheid aan het moederland, door vrijwillig lasten op zich te nemen, waarvan het door een vrijgevig moederland is vrijgesteld, met zijn schutterij, vrijwilligerscorpsen, particuliere fondsen voor de oorlogvoering en op velerlei andere wijzen, de belijdenis van ons Nederlanderschap in het internationale Curaçao van heden, is onze plicht.

Van Walbeeck kwam met de Groot-Hoorn en enkele kleine zeilscheepjes naar onze eilanden.

Van hieruit varen nú machtige vloten, die brandstoffen vervoeren in de strijd voor de bevrijding.

De eeuwen keren zich om. En Curaçao staat klaar, om den nieuwen Landvoogd te helpen, alles te doen, wat een „goet ende getrouw" gouverneur gehouden is te doen.

De stroefheid van een verouderd bestuursstelsel moge door innige samenwerking van bestuurder en bestuurden overwonnen worden zo zal hij dan in staat zijn, meer dan te besturen: **te regeren.**

Nederland.

NEERLANDS HELDEN.

Ofschoon geen officiële en volledige lijst van executies door de Duitsers in Nederland uitgevoerd, is verschenen, zijn de volgende namen van door den overweldiger neergeschoten Nederlandse militairen bekend geworden: luitenant kolonel **Wanninkhof (54 j.); kapitein P. Brandes; kapitein P Hagemaker** (40 j); **kapitein J. Blokhuis** (51 j); **luitenant kolonel Versteeg; luitenant Jan van Meel; cadet-sergeant Hans Zomer** (21 j.); **kapitein Van 't Woud; luitenant kolonel Westerveld; luitenant Logger; kapitein Jhr. Calkoen; kapitein Boers** (de dappere verdediger van Kornwerderzand); **kolonel De Vries; sergeant Welberg; sergant Huisman; kapitein Mulders; kapitein (?) Doornix; luitenant S. J. van Rooyen; majoor Ronhaar; de sergeanten Koopman; Holzel; Schippers en Menko; kapitein Van den Honert; kapitein Krekel; kapitein Bogert; luitenant Du Chateau; luitenant Paul S. Carp; luitenant Baud.**

Van niet-militaire geëxecuteerden werden nog de volgende namen bekend: **Dr. Van Slooten** (Delft); **Jan Meyer en J. G. A. van Molenback de Rooy** (beide uit Bilthoven); **K. G. Gerritsma en I. S. van Otterloo** (beide uit Den Haag); **Ed. van Groningen** (Deventer); **Arie Pronk** (Scheveningen); **H. F. van Kilsdronk** (Bergen op Zoom. Ere zij hun aller nagedachtenis!

NEDERLANDSE GIJZELAARS.

De onder Duits toezicht staande Nederlandse radio maakte bekend, dat een groot aantal nieuwe gijzelaars is genomen door de bezettingsautoriteiten van Nederland in een campagne tegen de anti-Duitse activiteiten. Een officiële proclamatie, welke getekend was door Generaal Friedrich Christiansen, den Duitsen Commandant in Nederland, zeide, dat de levens van de gijzelaars zullen worden verspeeld, indien de handelingen van sabotage voortduren. „De bevolking houdt de veiligheid van deze landgenoten in eigen handen."

Hieraan werd toegevoegd: „De vijand heeft zijn ernstige nederlagen aan het Oostfront in de gaten en stookt het volk van de landen in West Europa, die door de Duitsers bezet zijn, op door de radio en pamfletten. Ik moet de onverantwoordelijke elementen waarschuwen, dat de gijzelaars, welke ik thans genomen heb, zullen lijden zodra er sabotage gepleegd wordt." •

Een geheim pamflet, dat in Nederland gepubliceerd wordt, heeft juist Bern bereikt volgens den correspondent te Bern van het Zweedse blad „Nydag". Dit verklaart:

„Het tweede front moet voor iedereen het teken zijn om in actie te treden. Wij moeten bereid zijn het tweede front te steunen door elk mogelijk middel om den vijand aan te vallen en bij te dragen aan een snelle overwinning."

Het strooibiljet vraagt ook om een verenigd front tegen zulke verraders als den Nederlandsen nazie-leider Anton Mussert en dringt er bij den arbeider op aan de fabrieken te verlaten, die voor de Duitsers werken. Het pamflet wordt gedistribueerd door het centrale comité van de ondergrondse Nederlandse communistische partij. Radio Oranje zeide uit Londen, dat het nemen van de gijzelaars „wederom een bewijs is, dat de nieuwe orde heeft gefaald in Nederland" (Londen. (AP) 137).

PROFESSOR GERBRANDY OVER HET NEDERLANDS-RUSSISCH VERDRAG.

Minister-President Pieter Sjoerd Gerbrandy heeft zich in een radiorede tot het Nederlandse volk gericht om het verdrag tussen Nederland en Sovjet-Rusland toe te lichten. Hij zeide o.a.:

„Hitlers aanval op Rusland deed onmiddellijk gevoelens van solidariteit tussen het Nederlandse en het Russische vok ontstaan en deze gevoelens zijn nu officieel bezegeld. Deze gezamenlijke officiële manifestatie toont onze bondgenootschappelijke gevoelens, die ontstonden op het ogenblik, dat het Russische volk zich met grimmige beslistheid keerde tegen den gemeenschappelijken vijand."

Prof. Gerbrandy bracht hulde aan de onvergelijkelijke moed van het Russische volk in zijn geweldige strijd tegen de nazies.

„Het lot van beide volken is nu voor altijd op de weegschaal geworpen. Niet alleen in de oorlog, doch ook wanneer de vrede komt, zal deze officieel-bezegelde samenwerking de gelegenheid schenken onze gemeenschappelijke kracht aan te wenden voor het behouden van de vrijheid en de rechten van alle volken en van de bevolkingsgroepen, die leven temidden van die volken. Onze beide volken lijden op onmenselijke wijze".

DE LEEN- EN PACHT-OVEREENKOMST.

Het officiële stuk nopens de Nederlands-Amerikaanse „leen- en pacht overeenkomst heeft de titel: Overeenkomst tussen de regering van de Verenigde Staten van Noord Amerika en de regering van het Koninkrijk der Nederlanden nopens de beginselen van gemeenschappelijke verlening van steun bij de voortzetting van de oorlog tegen de agressie.

In de overeenkomst staat onder andere, dat „de defensie van het Koninkrijk der Nederlanden tegen de agressie van vitaal belang is voor de defensie van de Verenigde Staten."

Het belangrijkste artikel is nummer 7, hetgeen de richtlijnen vaststelt voor de economische bijstand na de oorlog en dat verklaart, dat deze materie in aparte besprekingen in détails zal worden geregeld.

MINISTER KERSTENS EN DE SCHEEPVAARTMAGNATEN.

Minister Pieter Adriaan Kerstens heeft te New York een onderhoud toegestaan aan Aneta. Hij zeide o.a.:

„Er is de hoogste noodzaak de verloren gegane scheepsruimte te vervangen. Meer dan de helft van de Nederlandse koopvaardijvloot staat onder het charter, onder leiding van uitmuntende leiders en bemand door bekwame zeelui. Er is in Nederlandse scheepvaartkringen critiek gekomen op verschillende punten van de procedure van requisitie door de staat.

Ik heb met deze heren gesproken en wij hebben de misverstanden opgehelderd en staan op de beste voet van samenwerking. Dat kon ook niet anders, daar de regering zeer veel weet van het toegewijde werk ten bate van het nationale belang door de scheepseigenaars verricht. Dit zal worden voortgezet onder de verantwoordelijkheid van mij en van Meester Maximiliaan Steenberghe als mijn vertegenwoordiger. Wij zouden deze verantwoordelijkheid niet kunnen dragen zonder de medewerking, de kunde en de kennis van de scheepvaartmannen die zulk een geweldige reputatie opbouwden en die Nederland groot deden zijn als maritieme natie."

Minister Kerstens zeide voorts nog, dat Nederlandse zeelieden niet als helden, doch als menselijke wezens behandeld wensen te worden. Zij wensen toegang tot bijeenkomsten, die tot nu toe voor hen gesloten waren. Dat is ook mijn beginsel betreffende alle aangelegenheden nopens de recreatie onzer zeelieden: zij moeten zich overal thuis kunnen voelen."

Van de Fronten.

BRITSE VLOOT BOMBARDEERT MERSA MATRUH.

Larry Allen, die zich met de Britse marine-luchtmacht in de Egyptische woestijn bevindt, seint het volgende:

Britse oorlogsschepen wierpen meer dan 700 ronden van brisantgranaten in de belangrijke voorraadbasis Matruh van de as, heden voor het aanbreken van de dag, waardoor een grote vernieling werd veroorzaakt onder de vijandelijke opslagplaatsen vlak bij het Egyptische slagveld. Marine-vliegtuigen bombardeerden de Westelijke Egyptische haveninstallaties, terwijl talrijke stalen projectielen van de scheepskanonnen de kustbatterijen tot zwijgen brachten en een groot deel van de sector in een rokende verwoeste massa schoot.

Het verrassende bombardement vatte een grote hoop kleine voorraadschepen en snelle motor-torpedoboten, die in de haven aan de rede lagen. Enkele daarvan werden in brand gezet. De grote granaten van de vloot richtten grote branden aan op de kust. De oorlogsschepen slingerden haast een half uur lang granaten in Matruh. De eerste ronde viel precies in het doelgebied en sloeg de zware Duitse luchtafweerkanonnen in een hoop verwrongen staal. Nadien werd alleen het geratel van machinegeweervuur en uitbarstingen van kleine wapenen van de kust gehoord. Bij de basis van de marine-vliegtuigen binnen zicht van de Britse oorlogsschepen woonde ik van dichtbij zelf de beschieting en het bombardement bij.

Marine-vliegtuigen ronkten kort na middernacht van Zaterdag weg en vlogen over het doelgebied van Matruh, terwijl de schepen de brede zijde van de haven keerden. Intussen was nabij Matruh een middelgroot vijandelijk schip, geladen met ammunitie, waargenomen door de marine-vliegtuigen, die bomtreffers plaatsen.

Een marine-vlieger deelde mij mede, dat hij het koopvaardijschip in een duikvlucht bombardeerde en het helende achterliet. Vervolgens openden de schepen er het vuur op. De vlieger zeide: „Het schip werd geheel in het zoeklicht gevangen. Na enkele minuten van schieten zetten brandgranaten het in brand. Plotseling blies het schip op met een kolossale ontploffing. Het was een schitterend gezicht.

Ik heb nooit zoiets gezien in mijn leven."

Een torpedoboot, welke zich bij het koopvaardijschip bevond, werd ook hevig beschoten door de schepen en kwam waarschijnlijk tot zinken. De kanonnen van het koopvaardijschip openden even het vuur, tot het de volle laag kreeg waardoor het in stukken werd geslagen, doch zijn kanonnen hielpen het te verlichten als een doelwit.

Marine - vliegtuigen rapporteerden, dat het zelfde schip eerder was aangevallen door een vliegtuig, dat op anti-duikboot patrouille was en de vlieger plaatste een voltreffer met een bom. Het schip poogde toen klaarblijkelijk Matruh te bereiken, doch keerde in Noordwestelijke richting. Kort voor het bombardement werd een signaal ontvangen, dat 2 vijandelijke schoeners 3 motorschuiten en een motortorpedoboot waren waargenomen nabij Mersa Matruh.

Marine-vliegtuigen vielen aan. Een boodschap werd ontvangen in de marine-basis, welke zeide, dat de snelheid van alle schepen waren verminderd door de luchtaanval en dat een schoener en een schuit waarschijnlijk werden beschadigd.

Een marine-vlieger zeide, dat een schip in brand stond in de haven van Matruh toen de schepen de volle laag openden.

Zij waren van mening, dat de scheepvaart in de haven geducht was geraakt en de vijand voorlopig niet veel hulp van dat punt zal krijgen. Terwijl het bombardement in voortgang was, vloog een ander escadrille van marine-vliegtuigen over de woestijn nabij El Alamein en beschoot en bombardeerde een concentratie van honderden voertuigen, motortransporten en tanks. Deze maakten deel uit van de 15e en 21e Duitse pantserdivisies.

Een marine-vlieger zeide, dat ongetwijfeld honderden voertuigen vernield werden. „Wij lieten grote branden achter vergezeld door series van verschrikkelijke ontploffingen, waardoor werd te kennen gegeven, dat wij ook ammunitie-opslagplaatsen moeten hebben getroffen. Wij ondervonden niet veel weerstand, slechts wat machinegeweervuur. Nog een ander marine-escadrille van duikbommenwerpers bombardeerde een convooi van de as, dat klaarblijkelijk op weg was naar Tobruk en plaatste 2 voltreffers op een voorraadschip."

Na — wat een officier beschreef als — „de hel uit Matruh te hebben geslagen in het grootste bombardement van de laatste maanden is de vijand thans op zijn minst tijdelijk gedwongen verder naar het Westen zover als Tobruk te kijken, teneinde nieuwe voorraden te kijgen, aangezien slechts kleine vaartuigen kunnen worden gebruikt bij andere mogelijke landingsplaatsen langs de zanderige kustlijn tussen El Alamein en Matruh. Ik zag de marine-vliegers Zondagmorgen naar de basis terugkeren en allen hadden een lach op hun gezicht. Zij commentarieerden: „Het was een mooie nacht". (Met de Britse marine-vliegers in de Egyptische woestijn, (AP) 13.7).

BRITTEN HOUDEN VOL IN EGYPTE.

Het Britse Nijlleger, dat opnieuw is versterkt door de Australiërs, hield op ferme wijze stand aan de nieuw herwonnen posities, 16 km., bewesten El Alamein, na scherpe Duitse aanvallen te hebben teruggeslagen. Rommel eveneens versterkt zijn troepen zowel door de lucht als over zee voor een nieuwe opmars in de richting van Alexandrië. Ook de Britse generaal Auchinleck voert versterkingen aan van zijn voorraden en reserves in Egypte. Terwijl beide partijen nieuwe krachten vergaren voor nieuwe krachtmetingen, worden de huidige activiteiten in de woestijn door Britse militaire kringen als een bewijs beschouwd van gunstige operaties in de toekomst. De pas herwonnen Britse posities bij Tel el Eisa, ten Westen van El Alamein, zijn, naar men van Britse zijde gelooft, van zo vitaal belang voor Rommels offensieve plannen, dat de Engelsen verwachtten, dat hij zal doorgaan met zijn pogingen deze te veroveren, voordat hij zal trachten de volledige overwinning in Egypte te behalen. Het Britse communiqué deelde mede, dat zij tot dan toe alle Duitse tegenaanvallen op die posities hebben afgeslagen. (Caïro, (AP) 13.7).

HEVIGE LUCHTAANVAL OP TOBRUK.

Het Nieuwsbureau van de Royal Airforce in het Midden Oosten maakte bekend, dat Britse bommenwerpers in de afgelopen nacht een hevige aanval deden op Tobruk, waarbij een aantal branden werd gesticht en ontploffingen werden veroorzaakt.

Het Nieuwsbureau deelde ook mede, dat marine-vliegtuigen een ammunitieschip van de as in de nacht van Zaterdag nabij Mersa Matruh aanvielen en het tot stilstand brachten met een voltreffer. De vliegtuigen leidden toen Britse vlooteenheden naar de plek en het schip werd vernietigd met kanonvuur. Hieraan werd toegevoegd, dat andere marine-vliegtuigen een ammunitie-opslagplaats of een verzameling van ammunitie-vrachtauto's vernielden ten Westen van het slagveld (Caïro, (AP) 13.7).

HET DUITSE COMMUNIQUÉ.

Het communiqué van het Duitse Hoofdcommando, zoals uitgezonden door de Duitse radio's, luidt:

„De vijand wordt aan een breed front achtervolgd in de Zuidelijke sector van het Oostelijk front. Sterke luchtformaties boden steun aan de gevechten, die bij de achtervolging plaats hadden, terwijl aanvallen, zowel bij dag als bij nacht de verdere doorgangen van de Don en van de Donets vernielden. Aan de kust van de Caucasus plaatste een bommenwerper voltreffers van zware bommen op twee drijvende dokken in de haven van Novorossisk. Bij het afslaan van de vijandelijke afleidingsaanvallen ten Noorden en Noord Westen van Voronesj werden gisteren 111 Sovjet-tanks vernield.

Aan het front bij Volkhov werd een krachtige vijandelijke aanval op B. afgeslagen. De vijandelijke strijdkrachten, die een landing uitvoerden op de Westelijke oever van de Volkhov werden onschadelijk gemaakt.

In de Finse Golf brachten mijnenvegers een Sovjet-duikboot tot zinken.

In het hoge Noorden vielen duikbommenwerpers de haven-installaties aan van Rosta bij Murmansk. Er werden verschillende branden waargenomen.

In Egypte werden in de streek bij El Alamein nieuwe Britse aanvallen met hevige verliezen afgeslagen.

Formaties van Duitse en Italiaanse vliegtuigen gingen door met de vernietiging van de Britse vliegbases op Malta.

Aan de Zuidkust van Engeland bracht een lichte bommenwerper een Brits patrouille-vaartuig bij daglicht tot zinken in de haven van Brixham. Tevens werd bij duikbombardement een groot koopvaardijschip beschadigd" (Berlijn, (AP) 13.7).

NIEUWE TANKS.

De „Daily Herald" zeide, dat zowel de Russen als de Duitsers nieuwe types van tanks gebruiken aan het Don-front en dat Groot Britannië proeven neemt met een nieuw model. Een bericht van het Vichy-nieuwsagentschap aanhalende zeide het blad, dat de Russische tank 40 ton weegt en uitgerust is met een van voren scherp toelopend schild om granaten te doen afketsen.

Een bericht van het Italiaanse nieuwsblad „Il Popolo di Roma" aanhalende, zeide het blad, dat Hitler thans eivormige tanks gebruikt, ook zo gebouwd om granaten te doen afketsen (Londen, (AP) 13.7).

WERELDNIEUWS.

DUITS PLAN ONTHULD.

John Lloyd seint uit Mexico:

Luitenant Kolonel Armando Lozano Bernal, de vroegere Mexicaanse Militaire Attaché in Berlijn, zeide in een gepubliceerd vraaggesprek, dat Duitsland van plan was een invasie-macht in Tampico aan land te zetten om de Verenigde Staten aan te vallen en aan Mexico „territoriale vergoedingen" aan te bieden voor zijn steun. Hij zeide, dat de plannen voltooid werden gedurende de invasie van Polen twee jaren voordat de Verenigde Staten in oorlog kwamen. Bernal keerde pas terug naar Mexico met andere diplomaten, die werden gerepatrieerd.

Lozano Bernal zeide, dat het Duitse plan met hem besproken werd en dat de nazies van plan waren de Mexicaanse haven aan de Golfkust in het oliegebied over te nemen en te gebruiken als een basis tegen de Verenigde Staten. Hij zeide, dat zijn onsympathieke antwoorden op de vragen de Duitsers van hun pogingen deden afzien hem over te halen. Hij zeide, dat de Mexicaanse Regering volledig werd ingelicht omtrent de Duitse voorstellen. Lozano Bernal bleef in Duitsland tot Mei laatstleden. Sedertdien neeft Mexico de oorlog verklaard aan Duitsland en zijn asgenoten. Hij verklaarde, dat de Duitse kracht is verminderd, niettegenstaande de militaire winsten en dat de oorlog in een overwinning van de Verenigde Landen zal moeten eindigen (Mexico, (AP) 13.7).

NIEUWS VAN OVERAL.

— **Moskou:** Het Russisch middernachtelijk communiqué luidt als volgt: „Op 13 Juli voerden onze troepen hevige gevechten tegen de Duitse fascistische troepen, die braken door het front in het district van Voronesj. In het district van Boguchar hebben felle gevechten voortgang tegen vijandelijke tanks en gemotoriseerde infanterie. In het district ten Oosten van Lisitsjansk trokken onze troepen zich terug naar van tevoren gereed gemaakte defensieposities. Geen grote veranderingen hadden plaats in andere sectoren van het front."

— **Ankara:** Gemeld wordt, dat de Duitse bezettingstroepen in Hellas samen met reserves, die van het Oostelijk front worden geroepen, met grote haast worden gezonden naar het Egyptische front over een route van meer dan 800 kilometer: Hellas, Creta, Tobruk. Convooien van gemechaniseerd materiaal zijn ook op weg.

— **Londen:** De radio van Stockholm zeide, dat de belangrijke Svinesbund brug, welke de Zweeds-Noorse grens overschrijdt nabij Sarbsborg, beschadigd is aan de Zweedse zijde door een ontploffing. Saboteurs worden daarvan beschuldigd en Zweedse troepen hebben de opdracht gekregen dezen op te sporen.

— **Londen:** Gemeld wordt, dat Groot Britannië het voorstel van het Franse Nationale Comité aanvaard heeft, dat de Vrije Franse beweging in de toekomst bekend zal staan als „La France Combattante".

— **Washington:** President Roosevelt gaf een korte boodschap uit ter gelegenheid van Bastille Dag. Hierin zeide hij: „Op deze jaardag, welke zulk een diepe betekenis heeft voor elken liefhebber van de democratie, breng ik de hoop tot uitdrukking, dat het Franse volk spoedig weer de zegeningen moge genieten van de vrijheid, de gelijkheid en de broederschap."

— **Londen:** De Royal Airforce viel gistermiddag met Boston-bommenwerpers en Spitfires de spoorwegterreinen aan te Boulogne. Andere escadrilles van Spitfires bestreken het gebied van Abbeville.

— **Vichy:** De autoriteiten in de bezette zone verboden elke openlijke viering van de Bastille Dag.

— **Londen:** Het Britse Ministerie van Luchtvaart meldt: „Een krachtige strijdmacht van onze bommenwerpers viel in de nacht industriële objecten in het Ruhrgebied aan. Vele branden werden achtergelaten. 5 Onzer vliegtuigen worden vermist."

NIEUWS UIT DE KATHOLIEKE WERELD.

— **Londen:** De secretaris van Buitenlandse Zaken deelde in het Lagerhuis mede, dat het Vaticaan medehelpt de Britse oorlogsgevangenen te voeden in Hong Kong en Singapore. Anthony Eden zeide, dat gedurende enige tijd de voorraden niet over zee kunnen worden aangevoerd. Derhalve is een overeenkomst getroffen met het Vaticaan, waarbij de plaatselijke missie-organisaties ter plaatse zoveel voedsel kopen als mogelijk is en dat dan verdelen onder de kampen.

— **Londen:** De Zeereerwaarde Pater Benet O'Driscoll O.P. is gekozen tot Provinciaal van de Engelse Dominicanen in opvolging van den Hoogeerwaarden Pater Bernard Delany, die sedert 1932 Provinciaal was. De nieuwe Provinciaal is 40 jaar oud.

De Hoogeerwaarde Pater O'Driscoll werd geboren in Birmingham en studeerde te Hawkesyard en Rome. In 1940 was hij gekozen tot Prior der Dominicanen in Oxford.

— **Ottawa:** 100.000 boekjes van het Nieuwe Testament zijn door het Katholieke Bijbel Genootschap gestuurd naar de leden van het Canadese leger.

ITALIANEN TEGEN OLIE.

Een officier is 4 kan olie waard.

Een Joegoslavische officier deelde mede, dat Generaal Draja Mikhailovitsj, de leider van het guerillaleger in Joegoslavië, onderhandelingen aanknoopte met de Italianen, waarbij werd voorgesteld Italiaanse krijgsgevangenen in te ruilen tegen olie, die de generaal nodig heeft voor zijn gepantserde wagens.

Het volgende schema werd door den generaal uitgewerkt. De krijgsgevangenen van Generaal Esposito's Alpendivisie en waren buit gemaakt tijdens een gevecht bij Visjigrad gedurende de Paasweek.

Een soldaat voor een kan olie. Een officier tot de rang van kolonel voor 4 kan olie. Een kolonel voor 50 kan olie.

Het Italiaanse commando, die deze eisen overwoog, vond ze eerst onredelijk, maar tenslotte sloeg ze toe. En Generaal Draja Mikhailovitsj kreeg olie voor zijn pantserwagens, die weer op jacht gingen naar Italiaantjes en Generaal Esposito kreeg weer zijn mannetjes, die hard zullen weglopen om Draja's olie te doen opraken bij de achtervolging.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Caïro:** Het Britse communiqué zegt: „In de Noordelijke sector sloegen onze strijdkrachten aanvallen van vijandelijke tanks en met vrachtwagens vervoerde infanterie af. In de Zuidelijke sector werden vijandelijke colonnes bestreden door onze colonnes nes. De luchtactiviteit is vergroot in het gevechtsgebied. Onze gevechtsbommenwerpers en lichte bommenwerpers vielen de landingsterreinen in het gebied van El Daba aan, een colonne van tanks en grote concentraties van voertuigen. Alle aanvallen hadden succes. Enkele tanks werden vernield en op zijn minst 6 vijandelijke vliegtuigen werden neergeschoten behalve de andere die op de grond vernield werden. Bij een vijandelijke aanval gisteren op Malta schoten onze gevechtsvliegtuigen op zijn minst 5 vijandelijke vliegtuigen neer en beschadigden andere. Gedurende deze uitgebreide operaties verloren wij 1 vliegtuig."

— **Moskou:** Het Russische middag-communiqué luidt als volgt: „In de nacht van 13 op 14 Juli bestreden onze troepen den vijand in felle gevechten in de buurt van Voronesj en ten Zuiden van Boguchar. In andere sectoren van het front hadden geen veranderingen plaats." Een aanvullend communiqué zegt: „Na grote strijdkrachten te hebben samengehoopt in een smalle sector, brak de vijand door naar het gebied van Voronesj. Onze troepen voeren heldhaftige gevechten en grote tankgevechten hebben voortgang. In de laatste drie dagen schoten onze vliegers 40 Duitse vliegtuigen bij luchtgevechten neer. In het gebied ten Zuiden van Boguchar voeren onze troepen felle gevechten tegen de oprukkende vijandelijke troepen. In verscheidene sectoren deden onze tankafdelingen aanvallen op de Hitleristische formaties en vernielden ongeveer 40 vrachtauto's met infanterie, 13 anti-tank kanonnen en 14 tanks. Bij gevechten aan het Kalininfront, die 6 dagen duurden werden meer dan 2000 Duitsers gedood en meer dan 54 tanks vernield."

— **Londen:** Een Brits communiqué zeide, dat Duisburg in de nacht het doel was van de Royal Airforce.

— **Londen:** Een zegsman van de Joegoslavische Regering verklaarde, dat 700 Croaten zijn gedood in represailles door de Duitse Gestapo na de moord van het Gestapo Hoofd van Zagreb.

— **Londen:** De Britten lieten zich zien in duizenden juichenden om zich te voegen bij de strijdende Fransen in een spontane viering van Bastille Dag, welke de enthousiaste gemeenschappelijke zaak is van de Britten en Generaal De Gaulle's strijdkrachten. De herdenking bereikte het hoogtepunt bij een kleurrijke parade te Wellington Barracks waar de Alpijnse Jagers en de pas gevormde Franse Commando's, Franse marine-, lucht- en vrouwelijke hulpeenheden voor De Gaulle salueerden. De Gaulle en Schout bij Nacht Philippe Marie Auboyneu, zijn Marine-Chef, speldden medailles op 36 Franse oorlogshelden. De Gaulle legde een krans bij het standbeeld van Foch, waar duizenden Londenaars en Fransen het verkeer stremden en juichten en met de driekleur wapperden. De bloemen lagen hoog opgestapeld aan de voet van het standbeeld. Het lint van een krans droeg een zilveren opschrift: „Bir Hacheim".

— **Berlijn:** Het Duitse communiqué zegt, dat Luitenant Generaal Vlasov, Opperbevelhebber van het tweede Russische schokleger, is gevangen genomen in het gebied van Volkhov, ten Zuid Oosten van Leningrad.

— **Tsjungking:** Het Centrale nieuwsagentschap zeide, dat Geallieerde bommenwerpers waarschijnlijk Noordamerikaanse — een groot aantal Japanse militaire installaties hebben vernield aan de rivier Yangtze, ten Zuiden van sji, Yutsjang, Huangtsjow en Tuang Hankow, op 1 Juli. Onder de punten die werden aangevallen, zouden zich bevinden: Sjisyangsjikong, Paho, Lantfong.

Curaçao.

PROCLAMATIE.

GOUVERNEUR DANKT.

Proclamatie van de 14e Juli 1942, betreffende de overgave van het bestuur over Curaçao door den Gouverneur G. J. J. Wouters aan zijn opvolger den Gouverneur Dr. P. A. Kasteel.

De Gouverneur van Curaçao, Gielliam Johannes Josephus Wouters, brengt ter kennis van het algemeen, dat hem op zijn verzoek, bij Koninklijk besluit van de 19e Mei 1942 no. 1, eervol ontslag is verleend uit zijn ambt, onder dankbetuiging voor de in dat ambt bewezen gewichtige diensten en dat hij, ingaande 15 Juli 1942, het Bestuur van Curaçao, overdraagt aan zijn opvolger den Heer Dr. P. A. Kasteel.

Bij het verlaten van dit gebiedsdeel betuigt hij zijn oprechte dank aan de Raad van Bestuur, de Staten van Curaçao, de colleges, autoriteiten, ambtenaren en ingezetenen voor de steun en de medewerking, die hij gedurende zijn gouverneurschap heeft ontvangen en aan de bevolking in het algemeen voor de hartelijkheid, die hij herhaaldelijk heeft ondervonden.

Hij uit zijn beste wensen voor de bloei van dit gebiedsdeel, waarvoor hij steeds grote belangstelling zal behouden.

Dat Gods zegen op Curaçao en zijn bevolking moge rusten.

Gedaan te Willemstad, de 14e Juli 1942
G. J. J. Wouters.

DR. PIET A. KASTEEL OP ARUBA

Het vliegtuig van Gouverneur Dr. Piet A. Kasteel zal op Aruba landen vóór de aankomst op Curaçao. Het zal daar twintig minuten blijven. Op het vliegveld zal een Commissie van ontvangst aanwezig zijn, bestaande uit den Gezaghebber, de landsraden, de Statenleden, den rechter en den oudst-aanwezend zee-officier alsmede luitenant-adjudant Emile Ch. J. M. van de Laarschot. Er zal een militaire erewacht staan opgesteld.

STATEN BIEDEN DINER AAN.

Aanstaande Vrijdag om 19 uur zullen de Staten van Curaçao aan den Heer Gielliam J. J. Wouters, dan oud-gouverneur van Curaçao, een diner aanbieden op Piscadera-baai. De Heer Wouters zal vergezeld zijn van Mevrouw en Mejufrouw Wouters, ook de Statenleden zullen hun gaden medebrengen. Het ligt in de bedoeling ook Zijne Excellentie Dr. Piet A. Kasteel, die alsdan Gouverneur van Curaçao zal zijn, uit te nodigen mede aan deze dis aan te zitten.

OUD-MINISTER STEENBERGHE KOMT.

Naar wij uit betrouwbare bron vernemen, zal oud-minister Meester Maximiliaan Paul Leon Steenberghe, die sedert 1 Maart jl. in Washington werkt, binnenkort een bezoek brengen aan Curaçao om zich van verschillende quaesties op de hoogte te stellen. Dit bezoek staat in verband met een in oprichting zijnde Economische en Scheepvaartmissie.

DR. DA COSTA GOMEZ IN HET HOSPITAAL.

Naar wij vernemen, is Mr. Dr. Moises F. da Costa Gomez gisteravond ter observatie in het St. Elisabethsgasthuis opgenomen. Dr. da Costa Gomez, die onder behandeling staat van Dr. van der Sar, zal vermoedelijk enkele weken in het gasthuis moeten blijven.

Wel heel ongelukkig is het samentreffen van des Doctors opneming in het ziekenhuis juist een dag voor de nieuwe Gouverneur alhier aankomt en Zijn ambt aanvaardt, waar het immers bekend is, welk een eminente plaats de Heer da Costa Gomez in het politieke leven alhier inneemt.

BURGERWACHT CURAÇAO.

Alle Hoekmeters, die die dag geen batterijdienst hebben, worden op Woensdag 15 Juli 1942 te 14.00 uur in werktenue op het schietterrein Hato nabij de meest westelijke kogelvanger verwacht voor revolverschieten.

Eigen revolver medebrengen. Die dag is er 's avonds in de kazerne Habaai geen les.

APOSTOLAAT TER ZEE.

Op Vrijdag, 17 Juli as. om 16.30 uur zal Zijne Excellentie Gielliam J. J. Wouters als Gouverneur en Beschermheer van het Apostolaat ter Zee met Zijn familie afscheid nemen van de zeelieden en schipbreukelingen in het Zeemanshuis, Klipstraat 49.

VERENIGINGSNIEUWS.

— Nederlandse Antillen Lawn Tennis Bond: As. Vrijdag 17 Juli zullen de Dames- en Heren-Enkel Lawn-Tennis Kampioenswedstrijden 1942 van de Nederlandse Antillen Lawn Tennis Bond beginnen op de banen van Asiento, C.S.C., Juliana, Kwiek en Mundo Nobo.

GESLAAGD.

De volgende leerlingen van het Sint Antoniusgesticht slaagden: **Voor Engelse steno:** Angelica Harms, Atala van Grieken, Beatrice Hermans, Jane de Groot en Julia Semerel.

Voor Steno in de Nederlandse taal (130 lettergrepen): Rosa Cratz, Tonny Hoogsteder, Nanny Hoogsteder, Brunehilde Henriquez.

Voor typiste: Deborah Prins, Edna Gomez, Astrid Gomez, Olga de Windt Rosa Cratz, Norma Zoetrum, Gloria Daal, Laura Santine, Elinfa Beltram, Ivy Davelaar, Edna Istatia, Mabel Thielman en Lourdes Asjes.

ONZE VLOOT.

Van de Koninklijke Nederlandse Vereniging „Onze Vloot" ontvingen wij het jaarverslag van 1941. In een lange reeks wordt het vele goede opgenoemd, dat de vereniging aan de zeelieden van de Marine en de Koopvaardij bewezen heeft. Gewag wordt ook gemaakt van de nationale avond, die op 21 Augustus gegeven werd in theater Roxy. Eveneens werd gewezen op de zeer geslaagde Kerstviering. Verschillende giften werden geschonken o.a. een rieten zitje voor de cantine der militaire troepen op Bonaire enz.

Aan het slot van het verslag wordt hulde gebracht aan de weldoeners van de vereniging, zoals Zijne Excellentie den Gouverneur; loterijbond Fortuna; het walpersoneel van de K.N.S.M. enz.

Het aantal leden der vereniging is 227.

Het verslag wordt besloten met een opwekking om de vereniging te blijven steunen en met de belofte voort te gaan om vooral de zeelieden wel te doen.

De Zaak-Da Costa Gomez.

Bij de voortzetting van de zaak Da Costa Gomez werd gisterenmorgen als eerste getuige gehoord de **Luitenant Geert Johan Botterweg** van de Militaire Politie.

Deze getuige deskundige sprak zo zacht, dat het niet altijd mogelijk was hem te verstaan op de persbank.

Hij deelde mede, het proces-verbaal te hebben opgemaakt van het ongeluk, dat op 25 Mei op de weg naar Westpunt bij Veeris plaats had en deelde vervolgens mede wat hij geconstateerd had bij de plek van het ongeluk. Uit de sporen van de auto kon worden opgemaakt dat de auto was gekeerd en waarschijnlijk over de lengte-as was gedraaid waarbij de twee Amerikaanse soldaten gedood werden.

De getuige kreeg bij aankomst de indruk, dat de beklaagde onder de invloed was van alcoholhoudende drank. De beklaagde was echter ook onder de de indruk van het gebeurde en nog geschokt, zodat de getuige niet met overtuiging kan zeggen of de beklaagde dronken was. Later op het Politiebureau was de beklaagde veel kalmer en handelde normaal. Maar hij rook toen nog naar alcohol. Toen was het echter ongeveer 18 uur in de namiddag, terwijl het laatste gebruik van alcohol omstreeks het middaguur schijnt te hebben plaatsgehad.

Hij schrijft het ongeluk daarom in de eerste plaats toe aan de grote snelheid, welke volgens hem ongeveer 80 kilometer in de bocht moet hebben bedragen. De getuige deelde mede, dat het maken van de bocht met zulk een snelheid mogelijk was, doch indien de wielen van de wagen — gelijk in dit geval — over het zand naast het asphalt zouden gaan, dan zou de wagen tengevolge daarvan beginnen te schuiven, zodat de macht over het stuur gemakkelijk verloren zou kunnen worden.

Er ontstaat nu een lange woordenwisseling tussen den Rechter, den Aanklager, den Verdediger en den Getuige over de vraag wanneer de lekke band, welke na het ongeluk werd geconstateerd, lek geworden zou zijn en welke invloed die op het ongeluk zou kunnen hebben geoefend. Hierbij worden verschillende schetsen voor de dag gehaald waarover de Heren geruime tijd zitten te spreken.

Het verhoor handelt dan over het rukken of duwen aan het stuur van Da Costa Gomez, waarbij de getuige zegt, dat de beklaagde hierover enkele verklaringen heeft afgelegd, die niet alle gelijk waren. De indruk van den getuige is echter, dat Da Costa Gomez niet precies kon vertellen wat er gebeurd was en dat hij een verklaring trachtte te geven, hetgeen ook begrijpelijk is.

De getuige kan zich echter niet voorstellen, dat iemand precies zou weten wat er in de ogenblikken, het ongeluk voorafgaande, is gebeurd.

Getuige Franks.

De volgende getuige is de Amerikaanse Sergeant Kenneth Farrov Franks, die vertelt hoe men de dag heeft doorgebracht. Zijn verklaringen komen ongeveer overeen met die, welke de beklaagde aflegde.

Over het ongeluk herinnert hij zich dat Gomez aan het stuur zat. Naast Gomez zat hij — Franks — en naast hem een der verongelukte soldaten. De snelheid zou 60 à 65 kilometer per uur geweest zijn. Hij vindt niet, dat men te hard reed.

Verder deelt hij mede bezig te zijn geweest met de radio. Hiervoor heeft hij zich echter niet gebukt. Toen hij het ongeluk zag aankomen heeft hij het hoofd gebukt en de armen voor zijn gezicht gehouden. De getuige zegt zich niet te herinneren of de wagen geslingerd heeft en ook niet dat hij naar de weg of naar zijn medepassagiers gekeken heeft. Ook was er geen conversatie tussen de inzittenden.

Hebt u gedronken? vraagt Rechter Desertine.

Dit geeft de getuige toe, doch zegt, dat het niet veel was. Gomez heeft zeker niet meer dan hem gedronken, hoewel hij vrolijk was. De beide anderen hebben echter wel flink gedronken.

De Rechter merkt nu op, dat de getuige bij het verhoor door zijn meerderen verklaard heeft omstreeks het middaguur voor de eerste maal te hebben gemerkt dat de beklaagde dronken was. Dit erkent de getuige. Omstreeks 14 uur kreeg hij die indruk van den beklaagde toen deze bezig was met het herstellen van de band. Op het Kwiekterrein werd niet gedronken door hem of Da Costa Gomez. Het is wel mogelijk, dat de beide anderen hebben gedronken. Dit gelooft hij echter niet.

Over het ongeluk deelt hij mede, dat mogelijk een der andere soldaten aan het stuur getrokken zou hebben. Hij weet het echter niet, aangezien hij niet op hen heeft gelet. Ook heeft hij niet horen roepen „Look out". Mr. Ellis vraagt dan of de getuige kan zeggen hoeveel de beklaagde gedronken heeft. Hierop antwoord de getuige, dat hij niet precies kan zeggen. Het is echter niet meer dan een pint (bijna een halve liter).

Over de toestand van den beklaagde bij het verlaten van het Kwiek-terrein deelt hij mede deze normaal gevonden te hebben. Weliswaar had hij den beklaagde gevraagd te mogen sturen, doch niet omdat hij meende, dat de beklaagde niet voor het stuur vertrouwd kon worden.

Getuige Van der Waal.

Getuige Van der Waal is Agent van Politie en bevond zich op de dag van het ongeluk in de politiepost op Cas Chiquito. Hij zat in de deuropening en zag een auto als die van den beklaagde in grote vaart de bocht van Cas Chiquito omgieren.

Even later hoorde hij, dat er bij Veeris een ongeluk was gebeurd. Toen hij zich naar de plek des onheils begaf kreeg hij de indruk, dat hetzelfde wagen was. De getuige deelt mede bij de bocht zeker 2 personen voor en 2 achter in de wagen te hebben gezien. Hij heeft niet opgemerkt of de bestuurder dronken was toen hij die aantrof.

Getuige Brandborg.

De getuige Carolina Brandborg, die wasvrouw is, woont aan de weg naar Westpunt op de hoogte van Veeris. Zij was voor het huis met de bloemetjes bezig toen zij de auto zag aankomen. De snelheid — zo zegt zei — was tamelijk hard.

De Rechter merkt hier op, dat zij voor de Politie had verklaard dat de wagen buitengewoon hard reed. Hierbij zou zij het huis zijn ingevlucht. De getuige erkent, dat zij het huis inliep en weer de achterdeur uit. Verder geeft zij toe, dat zij de snelheid niet kan schatten. Maar vergeleken bij de normale vaart van andere auto's was de snelheid van des beklaagden wagen groter. De getuige zegt, dat zij schrok door het gieren van de auto en daarom is weggelopen.

Advocaat Lampe vraagt haar dan hoe ver de auto van haar verwijderd was toen zij die zag. Zij wijst dan naar de mensen, die achter in de zaal staan en zegt dan de afstand wel zoiets zal zijn geweest. Vervolgens merkt de advocaat op, dat de getuige dan onmogelijk heeft kunnen zien hoe hard de wagen reed.

Getuige Mamber.

De getuige Felicita Mamber bevond zich in het huis waarvoor de getuige Brandborg stond toen zij het gieren van de banden hoorde om de bocht. Als de Rechter echter wil weten of zij de auto heeft zien aankomen, vertelt zij dan dit dan weer dat. Ook verklaart zij, dat de snelheid van de auto niet zo groot was. Voor de Politie zou zij anders verklaard hebben, merken de Rechter en de Aanklager op.

De getuige Politieman **Ankoné**, die erbij gehaald wordt bevestigt dat de getuigen Brandborg en Mamber voor hem hebben verklaard, dat de auto zeer snel reed, in ieder geval sneller dan normaal.

As de getuige Mamber in antwoord op een vraag van den Rechter verklaart, dat zij 2 personen voor en 2 achter in de wagen zag zitten, zegt ook de getuige Ankoné, dat hij uit de ligging der doden de indruk kreeg, dat beiden achterin gezeten hadden.

De beklaagde Da Costa Gomez wordt hierbij gehaald, doch hij herhaalt zijn vorige verklaring, dat er twee soldaten naast hem zaten en 1 achterin.

Zeer vreemd, is des Rechters commentaar.

Getuige Nouel.

De getuige François Nouel, die de sportmiddag op Kwiek leidde, verklaart den beklaagde op het terrein te hebben gezien.

Was uw eerste indruk, dat de beklaagde onder invloed van sterke drank verkeerde? wil de Rechter weten.

Als de getuige een uitgebreid antwoord wil geven merkt de Rechter scherp op, dat de getuige moet antwoorden met „Ja" of „neen."

— Ja zegt hij nu.

Hebt u zich naar den beklaagde begeven?

— Ja.

Was hij luidruchtig?

— Neen.

Bent u in zijn buurt geweest?

— Ja. Maar hij stond vlak bij de bar en ik weet niet of de reuk van alcohol van hem of van de bar was.

Rechter Desertine zegt thans op getoon tot den getuige, dat hij voor de Politie verklaard had, dat de adem van den beklaagde naar alcohol rook en wijst hem erop, dat hij onder ede staat.

Driftig antwoordt de getuige, dat hij dit weet en wil dan een uitleg geven van de verklaring aan de Politie.

De Rechter wil echter naar geen uitleg luisteren en vraagt of de wijze, waarop de beklaagde zich gedroeg aan den getuige de indruk gaf dat hij aangeschoten was.

— Ja, antwoordt Nouel kortaf.

Hebt u hem zien wegrijden?

— Neen, Edelachtbare.

De verdediger Lampe vraagt dan of de getuige van mening is, dat de beklaagde zodanig onder de invloed van sterke drank verkeerde, dat hij de auto niet zou kunnen besturen.

Hierop geeft de getuige te kennen, dat Da Costa Gomez misschien „tipsy" was, maar dat hij er niets op tegen zou hebben gehad naast hem te zitten in de auto, terwijl hij stuurde. Trouwens hij heeft meermalen met mensen die „tipsy" waren, gereden.

De getuige legt er de nadruk op er niet zeker van te zijn geweest, dat Da Costa Gomez dronken was, anders had hij hem ogenblikkelijk van het terrein gezet.

Getuige Penha.

Isaac de Castro Penha was op de dag van het ongeluk de gehele dag werkzaam in het Lunapark. Des morgens tussen half 9 en 9 uur heeft hij gezelschap bij hem een fles rum gekocht. Uit die fles werd toen gedronken. De beklaagde en Sergeant Frank hebben een klein beetje rum met Coca Cola gedronken. De beide anderen dronken meer. Later kwamen de twee Amerikanen terug en kochten nog een fles. Des middags kwamen de vier nogmaals terug en kochten nog een fles. De beklaagde stond toen buiten Dit geschiedde tussen 13 en 14 uur.

De Verdediger wil weten of de getuige de mensen heeft zien lopen en hoe dat ging, waarop de getuige antwoord, dat de twee Amerikanen dronken waren. De beklaagde en de ander waren echter nuchter.

Getuige Leonora.

De Heer Virgilio Leonora was kellner op het Kwiek-terrein op de middag van het ongeluk. Hij heeft geconstateerd, dat de beklaagde niet normaal was. Hij vond hem er vermoeid uitzien en waarschijnlijk had hij een bitter op.

Hebt u hem zien wegrijden? vraagt de Rechter.

Dit ontkent de getuige.

Getuige Martina.

De getuige Esteban Martina was kellner op Jan Thiel en heeft drank verkocht aan de Amerikanen. Toen het groepje wegging, heeft men nog wat aan de bar gebruikt. Da Costa Gomez nam een rum met gingerale.

De getuige vindt, dat de beklaagde normaal was. Twee der Amerikanen waren vrolijk. Daar het reeds laat geworden is, stelt de Rechter de voortzetting van de zaak tot Donderdag 16 Juli aanstaande.

— Londen: Zijne Hoogwaardige Excellentie Conrado Abels, de Apostolisch Vicarius van Jehol, Mongolië, en de oudste Bisschop van China, is in de leeftijd van 86 jaar overleden. Z.H. E. Conrado Abels behoorde tot de Congregatie van het Onbevlekte Hart van Maria en bracht 61 jaar door in de missies.

NEDERLAND.

NEDERLAND NIET BEREID TOT KOLONISATIE.

De Londense „Times" schreef dezer dagen in een hoofdartikel: „De weigering van de Nederlanders om samen te werken met de Duitsers is een zeker teken, dat zij evenmin bereid zullen zijn tot samenwerking ten aanzien van de Duitse „kolonisatie" plannen in Oost Europa.

Daar de Nederlanders voortdurend doof zijn gebleven voor de Duitse pogingen om hen tot „medewerkers" te maken wat de „Nieuwe orde" betreft, zullen zij wel even doof blijven voor het plan om drie millioen leden van de bloem van Nederlands mannen over te plaatsen naar de wildernis, die de Duitsers in een groot gedeelte van Oost Europa hebben gemaakt. Dit Duitse plan heeft een dubbel doel. Ten eerste zou het voor tenminste een generatie een land ontvolken, waar de mannen plegen op te groeien in de traditie van vrijheid en zelfrespect en in de tweede plaats zou het tussen en boven de onderdrukte slaven een volk planten, dt voortdurend aan die slaven vijandig zou blijven. Doch de Nederlanders hebben niet de minste moeite gehad te ontdekken, dat dit een uitnodiging is om nationale zelfmoord te plegen. En daartoe is het Nederlandse volk, dat een van de krachtigste, kostbaarste en meest vrijheidslievende volken van de wereld is, nu eenmaal niet bereid.

IN DE HEUVELS VAN JAVA.

De Londense „Daily Express" vertelt, dat een aantal Raf-vliegers het in de Javaanse heuvels uithouden tegen de Japanners. Dit zou zijn medegedeeld door een onlangs in Engeland aangekomen Raf-vlieger, die ontsnapt is. De leider is een vlieger van 49 jaar die enige weken vóór de invasie op Java aankwam, een ervaren vechtjas. Men weet niet of zij vliegtuigen hebben. Vermoedelijk niet — doch zij hebben geweren en munitie en krijgen voedsel van inlanders.

EMMASTAD.

SOCIETEIT „ASIENTO"

Dagschotels: Heden: Stokvis, gen; Boerenkool met worst.

Agenda:

Di. 14 Juli 19.30 Comp. bilj. „
Wo. 15 Juli 19.30 Comp. bilj. h
Do. 16 Juli 19.30 Comp. bilj. „
Vr. 17 Juli 19.30 Comp. bilj. „

WACHTDIENSTEN: Di. 14

Telegram Afdeling: Hr. Scha 553, Amalia van Solmslaan 4.
Shipping & Supplies: Hr. P tel. 455, Hotel kamer 57.
Scheepvaart Afdeling: Hr. L tel. 710, W. de Zwijgerlaan 5.

Sportclub „Asiento": Tenni onderdeel van de wedstrijden tenniskampioenschap van C voor dames en heren, georga door de N. A. L. T. B., worden banen van Asiento enige weds gespeeld, die, gezien de sterk deelnemers, zeer spannend belo worden.

Programma: Vrijdag 17 Juli 16. baan 3 Hr. De Wolf — R. M Zaterdag 18 Juli 16.15 uur baan Rosenthal — Willems; Zondag 16.00 uur baan 1 O. Salas — borgh; 16.00 uur baan 3 N. E. — M. de Castro; Maandag 16.15 uur baan 3 Mevr. Elvers — Jandroep; Dinsdag 21 Juli 16. baan 3 Mevr. Eerligh — Mej. C

De aandacht van de tennis wordt gevestigd op het feit, dat derwedstrijden voortaan door d De Nieuwe behandeld zullen v terwijl de heer Oostlander de b van de tennissport te Julianad behartigen.

Voor de Asiento-heren led Julianadorp zullen er op de ba daar wedstrijden worden gehou het kampioenschap heren en Julianadorp. De bedoeling is halve competitie te spelen. Zij, deze wedstrijden wensen deel te gelieven zich op te geven vóór as., bij den heer Oostlander, dorp 21.